

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Honorati Fabri, Societatis Jesu Theologi,
Apologeticus Doctrinæ Moralis Eiusdem Societatis**

Fabri, Honoré

Coloniæ Agrippinæ, MDCLXXII

Quæstio 2. Vtrùm votum castitatis, & Religionis possit aliquando
communitari virtute Cruciatæ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94565)

Diana p. 4. tract. 3. fol. 4. ergo reservatio voti non extenditur ad votum dubii valoris, sed certi. Consequencia videtur legitima. Unde inferitur, ejusmodi vota, cum Pontifici reservata non sint, posse etiam à Regularibus virtute suorum privilegiorum commutari, ut ex infra dicendis constabit. Idemque dicendum putat Henriquez lib. 11. de Matrim. cap. 15. num. 8. quando ab impuberibus, ex metu levi fuerunt emissis, quia non sunt perfectè voluntaria, & reservatio, upote odiosa, restringi debet.

QVÆSTIO II.

Virum votum Castitatis, vel Religionis possit aliquando commutari virtute Cruciatæ

§. I.

Nonnulla præmittuntur.

1. Ad plenam hujus quæsitæ notitiam suppono primo, per clausulam Bullæ Cruciatæ, concedi: *Vota omnia (Vtramque, Castitatis, & Religionis dumtaxat exceptis) in aliquod subsidium hujus spiritibus, per Confessorem commutari.* Suppono secundo, votum Castitatis, quod hic excipitur, illud tantum esse, quod Summo Pontifici est reservatum: nimirum, votum perpetuum, perfectum, & absolutum omnimodæ castitatis: quod comprehendit omnes actus, tam internos, quàm externos, ad quos virtus castitatis extenditur. Nam cum reservatio sit odiosa, & juri Episcoporum deroget, strictè interpretanda est, ut docent communiter Doctores, quos citatos sequuntur Thom. Sanchez lib. 8. de Matrim. disp. 9. n. 5. & lib. 4. Sum. cap. 4. nu. 47. Clavis Regia, Suarez, Tullench, & alii, cum Machado tom. 1. lib. 2. p. 3. tract. 13. docum. 4. fol. 280. Quibus adhæret d. Stilimus M. Barnabas Gallego in Bulla cap. 9. p. 3. dub. 151. Ubi sic scribit. *Preguntase, que se requiere, para que el voto de castidad sea propiamente reservado, de suerte, que no se pueda por la Bula commutari? Respondo: regla general es de todos los Doctores, que tratan esta materia, que el voto de castidad, que sea Santidad exceptua en la Bula por reservado para si, se debe entender del voto de castidad perpetua, total, y perfecta. Porque en faltando alguno de estos requisitos, se falta tambien, y cessa la causa de la reservacion; y por consiguiente puede legitimamente commutari el Confessor electo por la Bula, pues ella le concede autoridad para ello, excepto los dichos reservados. *Hæc ille, & est communis Doctorem sententia.

2. Adde ex Sanchez lib. 8. de Matrim. disp. 10. num. 4. & 5. quem alii Doctores sequuntur, votum castitatis solum esse perfectæ castitatis, quando affectus in eam directè fertur: secus si in aliud, quod consequi oportet; idè quod in hoc casu, cum deficiat à perfectione, vel conditionatum sit, non subjacet reservacioni. Verb. grat. (inquit Sanchez) dum quis morbo oppressus, aut in alio periculo constitutus, promittit Religionem, si incolumis evaserit. Hujusmodi votum erit verè conditionale, quando animus votantis fuerit, quasi inire contractum innominatum cum Deo: faciam, ut facias, id est, si hoc mihi concesseris, ingrediar Religionem, Quia voluntas non fertur

Pars II.

directè in Religionem, sed in consequentem incolumitatis, ad quam obtinendam offertur Deo. Et talia communiter sunt ejusmodi vota: si sanaveris, si incolumis evaseris, Religionem, Castitatem, aut peregrinationem voveo, ut venè ait Sanchez supra n. 5. in fine. Quæ doctrina est valdè observanda. Vide Dianam p. 6. tract. 8. resol. 16.

3. Ex qua inferunt ferè omnes, virtute Cruciatæ commutari posse vota omnia conditionalia, & pœnalitè Castitatis, & Religionis, quia non ex affectu harum virtutum. Item votum non nubendi; votum non fornicandi, votum non petendi debitum, etiam si communi conjugum consensu præstitum; & similia, quia neutrum illorum est omnimodæ castitatis, nec totale, sed partiale, utpote quod non se extendit ad objectum adæquatam hujus virtutis, cum plures sint actiones virtute castitatis prohibite, quæ nullo ex his votis comprehenduntur. Limitat verò, & venè P. Thom. Sanchez lib. 8. de Matrim. disp. 9. n. 2. dicens, hoc temperandū esse, dum in favorem tertii id petentis, cujus interest; votum, vel juramentum emissum non fuerit (ut si conjux à conjugate petat, ut sub juramento, vel voto se obliget ad abstinendum ab alio matrimonio) tunc enim sicut non potest Episcopus dispensare, ita nec virtute Cruciatæ queit commutari; eo quod conjugis illius interest propter filiorum bonum, & ut ejus amor, honor, amicitiaque cum ejus consanguineis conservetur; ac proinde justo tertio adquisitum sit, cui Episcopus derogare nequit. Ecce etiam sententiæ Antonius de Escobar in Moral. Theolog. tract. 1. exam. 17. cap. 9. n. 144. & cum Maldero, & Lessio, Diana p. tract. 11. resol. 59. & omnes debent.

§. II.

De voto virginitatis

4. Circa votum virginitatis non conveniunt Doctores, an partiale, an totale castitatis sit? Et quidem cum hoc ex intentione votantis dependeat, ad illam recurrendum est. Si enim constet, votantem solum intendisse, se obligare ad integritatem corporalem, seu virginalè claustrum servandum, non erit votum totale, sed partiale castitatis, utpote ad primum solummodo actum, quo virginitas deperditur, vitandum obligans: quæ amissa, subsequentes actus non erunt contra votum. Sic Doctores omnes.

5. Si verò hanc expressam intentionem limitantem non habuerit, dicunt communiter censendum esse votum totale castitatis, & per consequens ab Episcopo indispensabile, & virtute Cruciatæ incommutabile. Sic M. Corradus p. 1. Respons. quæst. 286 M. Candidus disp. 25. art. 8. dub. 10. & 11. & est communis Doctorem, quos citatos sequuntur Sanchez lib. 8. de Matrim. disp. 9. n. 9. & disp. 15. num. 4. & in Sum. lib. 4. cap. 4. n. 65. Leander à Sacram. tom. 1. disp. 14. tract. 5. quæst. 123. Diana p. 1. tract. 11. resol. 60. & plures.

6. Contra alii existimant, nunquam censendum esse votum totale castitatis, nisi quis habeat expressam intentionem votandi absolutam, perfectamque castitatem, aliter verò votum in favorem votantis interpretandum, & de sola virginitate editum credendum esse. Sic videtur sentire Doctissimus Fr. Prænciscus Pichon in opere de Matrim. disp. 7. sect. 4. nu. 65. fol. 445. dum ait; quod animus votantis virginitatem, communiter interpretatur, quod

De Voto absoluto castitatis.

solum fuit ad solam abstinenciam à primò actu venereo coitus * & disp. 6. cap. 2. sect. 3. n. 107. prædixerat, Episcopum posse dispensare in voto virginittatis: * N. si (qui vovit) in animo habuerit servare castitatem simpliciter. * Cui alii consentiunt. Itaque discrimen inter hanc, & primam sententiam in eo stat, quod prima non exigit, quod expressè intendat, se obligare ad castitatem, ut ad eam obligatus maneat, sed sufficere, quod non habeat expressam intentionem limitatam ad primum actum, quo virginittas deperditur. Secunda verò exigit expressam intentionem se obligandi ad castitatem, ut ad hanc servandam teneatur, & aliter votum virginittatis interpretandum cum limitatione ad solum primum actum.

7. Ego vero majoris claritatis gratia sic distinguendum censeo. Aut vovens cognoscit differentiam inter votum virginittatis, & votum castitatis, aut non. Si primum, erit votum partiale ad integritatem solum corporalem servandam obligans, quia tale votum hoc tantum objectum respicit, & idè ad hoc solum intendit se obligare. Sic secundum: erit votum totale castitatis: nam cum nullum discrimen inter utrumque (ut juvenibus, & puellis communiter accidit) agnoscat, eandem intentionem utriusque exprimit, licet diversis vocibus, pro diverso statu, in quo repetitur. Virgines enim votum virginittatis dicunt semittere; alii vero (cum eam amiserint) castitatis votum; quia illarum votum primum etiam actum virginittatis conservativum respicit, secus votum aliorum. Adde, eum, qui dubitat, an virginittatis votum, prout à castitatis distinctum, an votum absolutum castitatis emisit, posse in sua libertatis favorem resolvere, quia licet certum sit emisisse votum, ac proinde pro voto stet possessio in quantum ad existentiam voti ad unum, vel alterum extremum, hoc nisi aliud est, quam esse certum votum disjunctivè obligans. votum autem disjunctivum in quacumque materia relinquit liberam electionem cujuslibet extremi determinatè, quia respectu cujuslibet determinatè est dubium, & consequenter pro libertate stare debet possessio. Ex quo principio, satis commune est apud Doctores votum disjunctivum, cujus altera solùm pars est materia reservata (ut in præsentì contingit) non esse reservatum. Et ita in terminis docent Suar. Bonac. Sanchez. Rebell. Valent. & alii apud Dian. 3. p. tr. 6. Misc. ref. 50. Asserentes, certum de voto, & dubium de qualitate voti, posse eligere, quod sibi favorabilis fuerit, ut si vovit castitatem, & dubitet, an perpetuam, vel temporalem, non teneri ad perpetuam. * Ergo qui certus de voto dubitat, an totale, an partiale castitatis fuerit, non tenebitur ad totale, sed partem, quam maluerit, eligere poterit, & consequenter tale votum non erit reservatum, sed virtute Cruciatæ commutabile. Quod verum puto, etiam post electionem materiæ reservatæ, quia dum hanc determinatè postea non voverit, solum de vinculo manet voto disjunctivo, quod commutabile est, ut diximus.

(+ + +)

(+ +)

8. Difficultas solum est, an votum totale absolute, & perfectum castitatis, possit etiam in casu virtute Cruciatæ commutari: Et pro parte affirmativa efficaciter argui videtur. Nam consuetudo virtute Cruciatæ potest commutare omnia vota, quæ jure ordinario potest Episcopus dispensare, ut docent communiter Doctores. Sed Episcopus, jure ordinario, potest in aliquibus circumstantiis, in predicto castitatis voto dispensare, ergo in eodem, virtute Cruciatæ, poterit confessarius illud commutare. Argumentum videtur concludere, si Episcopus aliquando jure ordinario id possit: poterit autem tale votum in aliquibus circumstantiis non sicut reservatum, quia secundum communem Theologorum sententiam, vota omnia non reservata Pontifici potest Episcopus jure ordinario dispensare.

9. Ad rem ergo. Quod in aliquibus reservationibus non sit, ostenditur ex verbis doctrinorum in hoc transcriptis. Thom. Sanchez lib. 8. de Matrim. disp. 1. postquam numero tertio præmisit: * Secunda reservatione, integrum esse Episcopis dispensare in voto Cruciatibus, in omnibus votis, sicut Pontifici, in toto orbe; ratione verò reservationis modò, neque dispensare in absolutis castitatis, & religionis votis post hæc, inquam, n. 22. sic scribit: * Hæc votorum reservatio, non ita amare, ac stricte accipienda est, quæ licet Episcopo dispensare in his votis castitatis perpetuæ, & religionis, quando magnum incommodum periculum imminet, nec facilis a dicitur ad Pontificem patet, præ paupertate, vel alia causa. (attende) Quæ jure optimo credi potest, non esse mentem Pontificis velle in tali casu reservare libi hæc votum, quæ est verum simile, velle eum, ut animæ laqueis erigere in tantum periculo versentur (& infra.) Imò ob easdem rationes, idem dicendum est, quamvis non imminet periculum incontinentiæ ex mora, si aliud quodcumque grave periculum imminet, ut gravi feruntia, vel magni damni tertæ personæ. (Hæc Sanchez lib. 8. sup. & iterum in Sum. lib. 4. cap. 4. n. 17. & 18. eodem reddens rationem: pro qua alios referet, dicitur: * Hanc cum aliis doctrinis, & multis Doctores delegatis lib. 8. de Matrim. disp. 9. n. 22. tenent. Ludov. Petrus de Ledesma, Suarez, &c.*

10. Vide Lessium lib. 2. de Inst. cap. 4. de voto dicitur ubi à n. 125. Casus nonnullos referens, in quibus Episcopus potest in voto integræ castitatis dispensare, ait: * Quartus, quando cumque est magnum periculum incontinentiæ, &c. & non sit facilis receptio ad Pontificem, vel ejus delegatum, tunc enim (attende) quia est necessitas, censetur Pontifex non intendere reservare, sed permittere Episcopo, ut ius potestatis ordinariæ, quam seposita reservatione habet, commutet. Non enim vult, suam reservationem esse in executionem, sed in adificationem animarum.*

11. Quibus facit Hieron. Garcia ex relictis, in mo. cæru D. Hieron. in Polit. regul. 17. 4. p. 2. disp. 1. lib. 6. n. 10. * Puede el Obispo dispensar quando y no es de fidad urgente, y peligro en la tartanca, y no se puede recurrir al Papa, (attende) porque no es de fidad quieta el Pontifice en estos casos, que este reitendo el tal voto.*

12. M. Rafael de la Torre Dominicensis tam. 2. 2. 9. 88. art. 12. disp. 3. n. 24. probat Episcopum in

quando in voto absoluto castitatis dispensare posse. Quia jure divino, inquit, concessa erat facultas dispensandi super omnibus votis dispensabilibus, & hæc potestas Summi Pontificis auctoritate limitatur, ne in actum exeat respectu aliquorum. Sed credendum non est (attende) Summum Pontificem interdicere hæc potestatem super hæc vota dispensandi, ergo in modo Episcopis talis potestas. Probatur minor, quia talis prohibitio esset in grave præjudicium Ecclesie, & in Christi offensam.*

13. M. Petr. de Ledesma in Sum. p. 2. tr. 10. de voto. cap. 8. ad ult. argum. 8. Digo lo quarto, sic scribit: * Considerando solo el derecho divino, tienen los Obispos en sus Obisposados, en orden a la dispensacion en los votos, tanta autoridad como tiene el Sumo Pontifice en toda la Iglesia, &c. y no lo pueden agora hazer sin especial autoridad del Papa, por estar reservados los dichos cinco votos a la Sede Apostolica (attende,) y no es de creer, que el Papa en la tal reservacion pretendiesselimitar la dicha autoridad de los Obispos, aun quando no huviesse facil recurso a su Santidad, &c. Porque tal reservacion redundara en grave danno, y perjuizo de la Iglesia, y en ofensa de Christo, porque muchos tienen muy justa causa de pedir dispensacion en los dichos cinco votos, &c.

14. Eandem sententiam, quando magnum periculum incontinentie imminet, & non est facilis aditus ad Pontificem pro paupertate, ex eodem principio tunc Dianap. 6. tr. 6. resol. 50. * Quia non est, inquit, credendum, esse mentem Summi Pontificis vel in tali casu reservare sibi hæc vota, neque est verisimile, velle eum, ut animæ laicis voluntariis irriterit, in eo periculo sine remedio relinquatur. Et ita docet expressè Sanchez, Sylvest. &c. * Et p. 11. tr. 8. resol. 49. defendit eum Dicastillo tom. 2. de Sacr. tr. 8. disp. 11. dub. 17. n. 305. Superiorem non reservat peccatum pro circumstantiis urgentis necessitatis, sic Doctores citati.

15. Ex quibus sic instauratur argumentum. Confessarius virtute Cruciatæ, aut jubilatæ, potest commutare vota omnia reservata Pontifici; sed votum castitatis, aut religionis non est Pontifici reservatum, quoties ratione incontinentie est periculum in morte, aut est alia justa dispensationis causa, & non est facilis aditus ad Pontificem (ut docent omnes Doctores supra citati.) Ergo in his circumstantiis virtute Cruciatæ, aut jubilatæ poterit commutari.

16. Hoc argumentum convictus totum concedit Pasqualigus de jubileo. q. 306. verba ejus sunt. * Facultas commutandi vota concessa in jubileo, se extendit ad omnia vota non reservata: vota autem castitatis, & religionis, quando subsistant talibus circumstantiis, ut possit Episcopus dispensare, non sunt Pontifici reservata. Ergo poterunt virtute jubilatæ commutari. Minor probatur. Reservatio est tantum in adificationem, non autem in destructionem, ut habet Concil. Trident. sess. 14. cap. 7. & proinde ex sui natura non se extendit ad casus, ad quos si se extenderet, esset in destructionem: esset autem in destructionem, si se extenderet ad vota, in casu, in quo si non possent Episcopi dispensare, pateret, gravissimum damnum etiam spirituale esse, non autem utilitatem: ergo vota in talibus circumstantiis non erunt reservata, non quia subtrahantur à reservatione ex præsumpta voluntate Pontificis, sed quia reservatio ipsa non comprehendit. * Hæc Pasqualigus. Cujus opinionem probabilem putat Bossius tr. de triplici jubileo, sect. 2. casu 20. n. 25. quia contrariam, quam sequitur, vocat vetiorem, & insinuat alii, quos suppresso nomine refert Rodriguez in s. 9. Cruciatæ, num. 118.

17. Et quod regulares in prædictis castitatis, & religionis votis dispensare, seu illa commutare possint, defendunt ex eodem principio non pauci viri docti. Quorum verba fideliter etiam ex scripta dabo, Croulers in Regul. s. Franc. c. 7. lect. 29. fol. 87. Dubitare, inquit, hoc loco a quis poterit, quod non mendicantes dispensare possint in omnibus votis, in quibus possunt Episcopi, utrum sicut Episcopi dispensant in voto absoluto castitatis, & religionis, quando votum taliter est constitutum, ut propter incontinentiam votum hujusmodi sit ipsi maxime periculosum, nec est facilis votum habenti recursus ad Pontificem, vel propter paupertatem, vel propter distantiam: utrum inquam, in tali casu possint Mendicantes dispensare, vel commutare per privilegia sua? Negat Sanchez libr. 4. Sum. cap. 43. n. 7. Et ratio ejus est, quia in tali casu votum hujusmodi est verè reservatum, &c. sed per accidens potest Episcopus in illis dispensare, ex quadam benigna voluntatis reservantis interpretatione. Verum ego non video, quomodo per accidens tantum id possit Episcopus, quando quidem ipsemet Sanchez cap. 40. n. 25. doceat, quod seclusa reservatione, sit integrum Episcopis dispensare in suis Diocæses in omnibus votis, sicut Pontifici in toto orbe. Restat ergo, ut dicamus, id posse Episcopos, quia ex modo reservationis rationi congruo constat, id Episcopis mansisse residuum ex antiquo jure, quod habebant dispensandi in omnibus votis per suas Diocæses, sicut Pontifex. Quæ cum ita se habeant, non video, quare Ordines Mendicantes per sua privilegia valentes dispensare in votis, sicut Diocæsanus in hoc, vel simili casu id non possint. * Hæc Croulers, qui potuisset de inconsequencia redarguere P. Sanchez, cum locis citatis ubi supra asseruerit, Pontificem voluisse reservare hæc vota, in prædictis circumstantiis. Quæ proinde jure ordinario, sicut & alia non reservata, poterit Episcopus, & consequenter Superiores Mendicantes, per sua privilegia dispensare, & in inferiores commutare.

18. Dictis consentit Fr. Ludovic. à Concept. in Examine veritatis, tom. 1. traç. 1. de Matrim. cas. 30. fol. 102. ubi sic. * Suppono in his, & similibus casibus, Episcopus ordinariam habere jurisdictionem ad dispensandû, & non solum per Episcopos, ut quidam dicunt, vel ut alii existimant, ex commissione Summi Pontificis. Ita jure communi possunt in valde probabili sententia Episcopi dispensare. * Ex quo principio sententiam Croulers, quam semper in corde retinuerat (ut ipse ibidem fatetur) in medium sic profert. * Ducor ex communi Theologorum, præsertim Regulariû sententia asserente, posse Prælatos, imò & quoscumque Religiosos ab ipsis Prælatis, alias jurisdictionem quasi Episcopalem habentibus, deputatos, dispensare virtute privilegiorum, in illis omnibus, quæ jure communi, & ordinario ad Episcopos spectant. Cuique, in probabili sententia, prædictum votum (simplex castitatis perpetuæ, absolutæ, & ex omni parte perfectæ, & votum Religionis simplex, de quo etiam procedit quæstio) ad Episcopum jure communi, & ordinario pertineant, poterunt similiter vigore privilegiorum, non solum Prælati, sed etiam subditi regulares ad confessiones secularium deputari, modo dicto, in talibus dispensare, prædictis in casibus.*

19. Pro eadem sententia ex eodem principio militat Rev. P. Leander à Murcia Capuccinus in Regul. Sauct. Francisci c. 7. q. 7. §. 2. n. 56. Ubi sic: * En quanto a los dichos voto (nimirum castitatis, & religionis, de quibus supra,) quando concurren las circunstancias de necesidad, y imposibilidad en la per-

sona que hizo el voto, de recurrir al Papa, los pueden dispensar los Obispos; es comun de los Doctores. Y q̄ pueden reservarse a los Obispos por derecho ordinario, se prueba: porque por derecho Divino tiene el Obispo en su Obispado tanta autoridad como el Papa en toda la Iglesia. Y asse cessando por las circunstancias dichas la reservacion del Papa, poterit Episcopus jure ordinario in illis dispensare. Luego si los Regulares pueden dispensar en todos los votos, que pueden en los Obispos por derecho ordinario, por el mismo caso podran en los dichos casos. *Sicille.

20. Denique ex recentioribus hanc sententiam a principiis intrinsicis verior em existimat Fr. Franciscus Pichon, Ordinis Minor. in *tr. de Matrim. disp. 6. cap. 2. sect. 3. n. 136. fol. 396.* ubi sic: *Difficultas potest esse, utrum Religiosi ex hac potestate delegata (per sua privilegia) possint dispensare in votis reservatis Pontifici, scilicet castitatis, Religionis, peregrinationis ad S. Jacobum, ad Romam, & Terram Sanctam, ratione necessitatis, in casu, in quo possunt Episcopi dispensare. Communis sententia negat. Suarez, Sanctius, &c. Quia in generali concessione non veniunt vota reservata, nisi in concessione exprimitur; sed contra hoc fundamentum potest objici Episcopi in casu necessitatis possunt, ergo etiam Religiosi, Patet consequentia. In casu necessitatis illa vota non censentur reservata. Ergo suppositum fundamentum communissimae sententiae falsum omnino est, &c. Nec valet tunc dici, ex benigna interpretatione mentis Pontificis, Episcopum dispensare, per quod non desinunt talia vota esse reservata: hoc enim implicatorium est evidenter, si benigna interpretatio mentis Papae non aequivalet iudicio, quo Episcopus iudicat prudentissimè, quod non fuit mens Pontificis, ut votum esse reservatum in tali, & simili casu. In casu autem necessitatis, praedicta vota manent in terminis juris communis, & sic non sunt reservata flante tali necessitate. Unde cum Episcopi ordinaria potestate possint in illis dispensare, non est fundamentum sufficiens ad denegandum Religionis talem potestatem. Quare (attende) ni auctoritas extrinseca Doctorum obstat, attendendo ad fundamentum rationis, verior videtur sententia opposita sententiae communissimae, & illam tuentur noster Croufers, & per doctus Ludovicus de la Conception (locis supra citatis). *Sic doctissimus vir.

21. En amice lector, quot quantique Doctores sentiant, vota castitatis, & Religionis non esse Pontifici reservata in casu urgentis necessitatis: ideoque Episcopum jure ordinario in illis posse dispensare: ac proinde & Praelatos Regulares, & confessarios ab illis deputatos, & consequenter omnes quibus ex privilegio id concessum fuerit, posse, in praedicto casu, illa commutare, cum habeant potestatem commutandi omnia vota non reservata. Unde videtur inferti, omnes Authores concedentes, Regulares posse virtute privilegiorum commutare votum castitatis, vel religionis, in casibus, quibus Episcopi jure ordinario id possunt; idem a fortiori dicere debere de confessariis virtute jubilaè, aut Bullae Cruciatæ, quia vota castitatis, & Religionis, aequè excipiuntur in privilegiis regularium, ac in jubilaè, & Cruciatæ. Et utrobique de solis reservatis fit exceptio; qualia non esse praedicta vota in casu necessitatis, Doctores supra citati contendunt.

S. IV.

Auctoris iudicium.

22. Nihilominus contraria, & communissima sententia tenenda est, pro qua militat Sanchez. Laym. Henrig. Rodrig. Mirand. & alii, quos citatos sequitur Lezana in *Sum. tom. 4. ver. summa.* 21. & plures alii. Probatur primo, quia omnes Doctores antiqui concedentes Episcopis potestatem dispensandi in huiusmodi votis, in casu urgentis necessitatis, ea negant Regularibus, & confessoribus virtute jubilaè, & Bullae Cruciatæ: & qui concedunt, jure ordinario id competere Episcopis, quod pro tali eventu non censentur reservata, negant nihilominus id licere Regularibus, aut alii virtute Cruciatæ, & haec fuit communis omnium Theologorum, usque ad hanc tempestatem, certissima sententia. Unde inferitur, exceptionem potestatis debere esse commune principium; Regularibus virtute privilegiorum, & confessoribus virtute Cruciatæ possunt commutare omnia vota, quae Episcopi jure ordinario possunt dispensare. Cui innititur sententia contraria, quae principium nullam admittere exceptionem, non solum probabilis, sed verissima foret. Limitatio igitur adhibenda, juxta communem sensum, haec est: virtute Cruciatæ, aut privilegiorum, posse commutari omnia vota, quae modò in quovis evento, communiter, & regulariter potest Episcopus dispensare. Hanc limitationem adhibeo, quia apud antiquos omnes, & modernos, paucis exceptis, principium illud, acceptum invenio. Et idè praefato recentiorum argumento sic respondet Bardi in *Bulla. parti. 2. tract. 7. cap. 2. sect. 5. n. 141.* ibi: *Respondet, per Bullam datam facultatem commutandi omnia vota, quae absolute, & per se non sunt reservata Pontifici, non autem illa, quae per accidens, & quantum sufficit ad subveniendum necessitati fidelium non sunt reservata.*

23. Cujus ratio esse potest: quia virtute Bullae Cruciatæ, solum delegatur confessario facultas commutandi omnia vota, exceptis castitatis, Religionis, & ultramarino: ergo non delegatur facultas commutandi votum castitatis perfectum, & absolutum atque etiam in casu urgentis necessitatis, & quando non est reservatum Pontifici, vere retinet rationem voti perfecti, & absoluti castitatis, ergo ad hanc in casu commutari nequit. Urgetur, quia virtute Cruciatæ id solummodo potest circa vota confessariis, quod ipsi in ea conceditur, sed circa vota absoluti, & perfecti castitatis commutationem, nil in Bulla conceditur: ergo in nullo evento poterit virtute Bullae commutare. Quae quidem ratio aequè probat de Regularibus virtute privilegiorum, cum in eisdem similibus, exceptio reperitur; & certissimum sit Pontificem posse sibi, & Episcopis reservare praedicta vota, & de facto reservasse, juxta communem Theologorum sententiam, Et sic omnino tenendum ablatissimus pateret aditus ad praedicta castitatis, Religionisque vota commutanda, & facile confessores, praecipuè indocti, urgentem necessitatem crederent, quae vere talis non esset.